

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 21.08.2023 § 253

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 21.08.2023

§ 253

Otto-oikeuden käyttäminen kaupunkiympäristölautakunnan päätökseen 24.5.2023 § 59
Keskustan maksullisen pysäköinnin taksojen tarkistus 2023

2432/02.02.05.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Suunnittelupäällikkö Pirkko-Leena Jakonen, p. 044 416 3503

Päätös

Esittelijän muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää keskustan maksullisen pysäköinnin osalta, että

- maksullisen pysäköinnin ykkösvyöhykkeellä ensimmäinen tunti maksaa 2,20 euroa ja seuraavat 3,60 euroa/tunti
- maksullisen pysäköinnin kakkosvyöhykkeellä maksu on 1,70 euroa/tunti
- kolmosvyöhykkeellä maksu pysyy samana kuin aiemmin
- asukaspysäköintitunnuksen hinta on 1.8.2023 alkaen 25 euroa/kuukausi
- vyöhykerajaukset säilyvät ennallaan

Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa valmistelemaan kaupunkiympäristölautakunnalle päätösesityksen, että pysäköintimaksuautomaateista luovutaan vuoden 2025 alkuun mennessä ja siirrytään mobiili- ja tekstiviestimaksamiseen.

Muutettu päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää keskustan maksullisen pysäköinnin osalta, että

- maksullisen pysäköinnin ykkösvyöhykkeellä ensimmäinen tunti maksaa 2,20 euroa ja seuraavat 3,60 euroa/tunti
- maksullisen pysäköinnin kakkosvyöhykkeellä maksu on 1,70 euroa/tunti
- kolmosvyöhykkeellä maksu pysyy samana kuin aiemmin
- asukaspysäköintitunnuksen hinta on 1.8.2023 alkaen 25 euroa/kuukausi
- vyöhykerajaukset säilyvät ennallaan

Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa valmistelemaan kaupunkiympäristölautakunnalle päätösesityksen, että pysäköintimaksuautomaateista luovutaan vuoden 2025 alkuun mennessä ja siirrytään mobiili- ja tekstiviestimaksamiseen.

Lisäksi kaupunginhallitus pyytää kaupunkiympäristön palvelualueita selvittämään pysäköintipolitiikan ja -taksojen kokonaistaloudelliset vaikutukset keskustan elinvoimaan (YVA) sekä teettämään luotettavan ja riittävän pitkäkestoisen selvityksen kadunvarsipysäköinnin käyttöasteesta ykkös- ja kakkosvyöhykkeillä.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä jäsen Toni Putula teki seuraavan muutosehdotuksen:

”Kaupunginhallitus päättää keskustan maksullisen pysäköinnin osalta lautakunnan päätöksen mukaisesti. Nykyiset vyöhykerajat ja -hinnat säilyvät toistaiseksi ennallaan. Asukaspysäköintitunnuksen hinta on 1.8.2023 alkaen 25 euroa/kk.

Kaupunginhallitus kehottaa valmistelemaan kaupunkiympäristölautakunnalle päätösesityksen, että pysäköintimaksuautomaateista luovutaan vuoden 2025 alkuun mennessä ja siirrytään mobiili- ja tekstiviestimaksamiseen.

Lisäksi kaupunginhallitus pyytää kaupunkiympäristön palvelualueita selvittämään pysäköintipolitiikan ja -taksojen kokonaistaloudelliset vaikutukset keskustan elinvoimaan (YVA) sekä teettämään luotettavan ja riittävän pitkäkestoisen selvityksen kadunvarsipysäköinnin käyttöasteesta ykkös- ja kakkosvyöhykkeillä. Selvityksestä tulee käydä ilmi käteisen käsittelyn- sekä pysäköintiautomaateista luopumisen kustannussäästöt.

Kaupunginhallitus toteaa, että lautakuntien tulee huomioida kaupunginvaltuuston päätökset, sekä valmistella oma talousarvionsa kaupunginhallituksen TA-raamin mukaisesti. Mikäli talousarviovaikutteisia poliittisia päätöksiä tehdään, on lautakunnan ensin selvitettävä päätöksen kustannusvaikutteisuus ja palvelualueen talousarvion on poliittisesta linjauksesta huolimatta toteuduttava.”

I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu esittelijän päätösehdotuksesta poikkeava ehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat jäsen Toni Putulan muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Lampinen, Nieminen E., Kaikkonen, Nieminen M., Hildén) ja 5 EI-ääntä (Aaltonen, Talja, Ratia, Putula, Bruneau). Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi esittelijän päätösehdotuksen voittaneen äänestyksen.

Esittelijä muutti päätösehdotustaan lisäämällä siihen seuraavan lauseen:

”Lisäksi kaupunginhallitus pyytää kaupunkiympäristön palvelualueetta selvittämään pysäköintipolitiikan ja -taksojen kokonaistaloudelliset vaikutukset keskustan elinvoimaan (YVA) sekä teettämään luotettavan ja riittävän pitkäkestoisen selvityksen kadunvarsipysäköinnin käyttöasteesta ykkös- ja kakkosvyöhykkeillä.”

Perusteluosa

Kaupunginhallitus päätti 5.6.2023 (§ 215) käyttää otto-oikeuttaan kaupunkiympäristölautakunnan 24.5. kokouksessa tekemään päätökseen 59 § Keskustan maksullisen pysäköinnin taksojen tarkistus 2023.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hylkäsi 24.5. kokouksessaan esitetyn maksujen korotuksen. Lisäksi lautakunta päätti, että talousvaikutukset kompensoidaan selvittämällä käteisestä luopumisen hyötyjä ja toteuttamalla se vuoden 2024 loppuun mennessä.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksen jälkeen on selvitetty pysäköintimaksuautomaattien tilannetta ja niiden käytöstä ja hoidosta aiheutuvia kustannuksia.

Pysäköintimaksut

Lahden kaupungilla on maksullista pysäköintiä keskustassa katujen varsilla ja pysäköintialueilla. Pysäköintipolitiikassa hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti kadunvarsipysäköinti ydinkeskustassa on tarkoitettu lyhytaikaiseen asiointipysäköintiin ja pitkäaikaisempi pysäköinti ohjataan

Toriparkkiin ja pysäköintitaloihin. Maksullisuudella pyritään varmistamaan paikkojen riittävä vaihtuvuus.

Keskustapysäköinti ei voi olla Lahden kokoisessa kaupungissa maksutonta ja aikarajoituksetonta, koska se lisäisi paikkojen käyttöä asumiseen ja työntekoon liittyvään pitkäaikaiseen pysäköintiin. Mikäli käytössä on vain aikarajoitus, on valvonta huomattavasti hitaampaa ja vaikeampaa ja kokemusten mukaan väärinkäytöksiä esiintyy selvästi enemmän. Maksullisuudella sekä säädellään pysäköintiajan pituutta ja ohjataan pysäköintipaikan valintaa, että saadaan käyttäjiltä rahoitusta pysäköintipaikkojen ylläpitoon.

Pysäköintimaksujen suuruudella on vaikutusta ostos- ja muiden asiointipaikkojen valintaan. Oikealla maksujen suuruudella ja rakenteella sekä varmistetaan paikkojen riittävyys asiointikäyttöön että edesautetaan keskustan liike-elämän toimintaedellytyksiä ja houkuttelevuutta asiointipaikkana.

Nykytilanne

Kaupunki saa bruttotuloja maksullisesta pysäköinnistä noin 1,85 miljoonaa euroa vuodessa. Maksullisen pysäköinnin operoinnin hoitaa Lahden Pysäköinti Oy, jolle maksetaan operoinnista ja automaateista syntyvät kustannukset sekä sopimuksen mukainen korvaus. nettotuotto on ollut noin 1,6 miljoonaa euroa vuodessa.

Keskustassa on kaksi maksuvyöhykettä, joista kalliimmalla ykkösvyöhykkeellä ensimmäinen tunti maksaa 2 euroa ja seuraavat 3,60 euroa. Tällä on tavoitteena ohjata yli tunnin pysäköintiä pysäköintilaitoksiin ja varmistaa ydinkeskustan paikkojen nopea vaihtuvuus.

Kakkosvyöhykkeellä kaikki tunnit maksavat 1,50 euroa. Satamassa olevalla

kolmosvyöhykkeellä ensimmäinen tunti maksaa yhden euron ja seuraavat 0,50 euroa. Vyöhykejako selviää verkkosivujen kartalta.

Vuoden 2022 aikana maksullisia pysäköintikertoja oli 1 189 788.

Keskimääräinen pysäköintiaika oli 1,2 tuntia ja mediaani 47 minuuttia.

Maksuista 70 % tehtiin mobiilisti, 20 % kolikoilla ja 10 % kortilla.

Pysäköintimäärät ovat palanneet pandemiavuosien jälkeen vuoden 2019 tasolle.

Pysäköintimaksuja on tarkistettu viimeksi vuonna 2017.

Maksujen muutosesitys

Pysäköintimaksuihin ei esitetä suuria muutoksia. Maksut ovat samaa tasoa kuin vertailukaupungeissa. Kaupungin taloustilanteen vuoksi maksujen pienentämistä ei voida esittää ja keskustan vetovoiman säilyttämiseksi ei maksujen suuria korotuksia ole syytä tehdä.

Keskustapysäköinnin maksullisiin vyöhykkeisiin ei esitetä nyt muutoksia, mutta tilannetta keskustan länsiosassa seurataan Ranta-Kartanon pysäköintitalon valmistuttua kesällä 2023. Pikku-Vesijärven puiston osalta tilannetta tarkastellaan tämän pysäköintialueen saneerauksen valmistuttua.

Pysäköintimaksuihin esitetään seuraavia maltillisia korotuksia:

Ykkösvyöhykkeellä ensimmäinen tunti 2,20 euroa (nyt 2,00), seuraavat edelleen 3,60 euroa. Kakkösvyöhykkeen maksu 1,70 euroa/tunti (nyt 1,50).

Kolmosvyöhykkeelle ei esitetä muutoksia. Pysäköintimääriin ei ennakoita maltillisilla korotuksilla olevan vaikutuksia, joten maksut lisäävät kaupungin tuloja noin 0,2 milj. euroa vuodessa.

Maksulliset pysäköintiluvat

Kaupungissa on käytössä asukaspysäköintitunnus. Keskustassa erikseen määritellyissä vanhoissa kerrostaloissa asuvat voivat lunastaa hallinnassaan olevalle autolle tunnuksen, joka oikeuttaa pysäköimään kadun varteen erikseen merkityille alueille ilman maksua ja pysäköintikiekon käyttöä. Tunnuksia on käytössä tällä hetkellä 246 autolla. Tunnuksen hinta on 20 euroa/kk ja sen hallinnointi ja maksaminen hoidetaan sähköisesti. Tunnuksen kuukausihintaa esitetään korotettavaksi 25 euroon. Vuodessa tulojen lisäys kaupungille on 15 000 euroa.

Yleispysäköintitunnus on tarkoitettu yrityksille ja yhteisöille. Tunnuksen hinta on autoa kohti 1000 euroa vuodessa ja sillä on oikeus pysäköidä kadun varren asukaspysäköintipaikoille. Tunnuksella ei ole tällä hetkellä käyttäjiä.

Tilapäiset maksulliset pysäköintialueet

Kaupunki ja Lahden Pysäköinti Oy ovat valmistelleet matkakeskuksen vieressä olevan rakentamattoman kaupungin omistaman tontin ottamista osittain maksullisen pysäköinnin käyttöön. Alueesta on tehty vuokrasopimus Lahden Pysäköinnin kanssa, joka määrittelee alueen maksujen tason ja hoitaa pysäköinnin järjestämisen.

Ranta-Kartanossa tutkitaan, onko alueelle tarpeen järjestää tilapäistä maksullista maantasopysäköintiä osalle rakentamattomien tonttien alueesta pysäköintitalon valmistuttua. Maksuton pysäköinti alueella päättyy elokuun 2023 lopussa.

Pysäköintimaksuautomaateista luopuminen

Kaupungilla on 102 pysäköintimaksuautomaattia, joista 81 toimii ainoastaan kolikoilla, kaksi sekä kortilla että kolikoilla ja 19 maksukorteilla. Automaattien huollosta ja kunnossapidosta vastaa vuonna 2016 tehdyn sopimuksen mukaisesti Lahden Pysäköinti Oy. Automaatit ovat pääosin

ikäntyneitä ja niiden vikaantuessa on korjaaminen haastavaa, koska varaosia ei ole saatavissa kuin aiemmin poistetuista purkamalla.

Pysäköinneistä maksettiin Lahdessa vuonna 2022 mobiilisti 70 % ja automaateilla 30 %, joista kortilla 10 % ja kolikolla 20 %. Pääosa pysäköinneistä maksetaan käyttäen eri yritysten mobiilisovelluksia. Mobiilimaksamisen osuus on lisääntynyt nopeasti ja siten tiheän maksuautomaattiverkoston tarve vähentynyt. Esimerkiksi Helsingissä mobiilimaksamisen osuus on jo yli 90 %.

Pysäköintiautomaattien huolto- ja hoitokulut ovat yhteensä 200 000 -250 000 euroa vuodessa. Suurimmat kulut tulevat vanhojen kolikkoautomaattien huollosta ja tyhjennyksestä.

Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen jälkeen on tarkasteltu vaihtoehtoa, että kaikista maksuautomaateista luovutaan vuoden 2025 alkuun mennessä ja maksullisessa pysäköinnissä siirrytään kokonaan mobiili- ja tekstiviestimaksamiseen. Mikäli luovutaan ainoastaan kolikkoautomaateista, jää meille hajanainen 21 automaatin verkosto korttiautomaatteja.

Mobiilimaksaminen ainoana vaihtoehtona on käytössä ainakin Espoossa sekä Helsingissä uusilla alueilla, kuten Jätkäsaarella. Usea kaupunki on harventanut maksuautomaattiverkoston mobiilimaksamisen yleistyttyä.

Siirryttäessä mobiilimaksamiseen sopimushallinnasta ja seurantatietojen hankkimisesta tulee kaupungille kuluja arviolta 15 – 20 000 euroa vuodessa. Asian hoito vaatii myös kaupungin henkilöstön työpanosta, mutta on yhdistettävissä muihin tehtäviin. Kertaluonteisia kuluja tulee siirtymävaiheessa automaattien poistamisesta sekä viestinnästä ja opastekylteistä. Automaattien poistaminen on suurin kuluerä, ja se sisältää poiston lisäksi myös paikkojen siistimisen ja päällystämisen sekä vanhojen

automaattien romutuskulut. Yhden automaatin poistamiskuluksi on arvioitu yhteensä noin 5000 euroa. Kaikkiaan siirtymävaiheen kulujen arvioidaan olevan noin 550 000 euroa.

Uutena esitetään otettavaksi käyttöön tekstiviestimaksaminen, joka toimii kaikilla suomalaisen liittymän matkapuhelimilla. Tekstiviestimaksussa joko operaattori perii maksun yhteydessä palvelumaksun tai kaupunki maksaa sen, jolloin tekstiviestimaksun käyttö ei nosta pysäköinnin hintaa. Tekstiviestillä voi maksaa yhden tunnin pysäköinnin ja järjestelmä on käytössä esim. Helsingissä ja Espoossa.

Automaateista luopumisen vaikutukset

Muutos saattaa aiheuttaa alkuvaiheessa jonkin verran käyttäjien vähenemistä, koska osa väestöstä vierastaa puhelimella tapahtuvaa maksamista. Autojen kuljettajista kuitenkin arvioidaan olevan hyvin pieni osa sellaisia, joilla ei ole käytössään lainkaan matkapuhelinta. Toisaalta mobiilimaksamisessa käyttäjä maksaa ainoastaan todellisesta pysäköintiajasta. Korttimaksaminen on edelleen mahdollista pysäköintilaitoksissa ja kolikkomaksaminen osassa niistä.

Pysäköintilaitosten tarjoaman vaihtoehdon lisäksi keskustan lähialueilla on myös aikarajoitettuja pysäköintipaikkoja. Pysäköintimaksusovellukset eivät ole kaupunkikohtaisia, joten niiden käyttö palvelee myös matkailijoita. Näistä syistä muutoksella ei arvioida olevan suurta merkitystä keskustassa asioivien määriin.

Muutos vähentää kaupungin kuluja siirtymävaiheen kulujen jälkeen noin 200 000 euroa vuodessa. Tulojen ei arvioida pysyvästi vähenevän. Investointikuluista poistuu automaattien uusimistarve.

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 21.08.2023 § 253

Mobiilimaksamiseen siirtymisen johdosta kaupunki saa aiempaa parempaa ja ajantasaisempaa pysäköintidataa kaupunkisuunnittelua, raportointia ja päätöksentekoa varten. Myös pysäköinninvalvonta helpottuu ja nopeutuu.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Kaupunkiympäristölautakunta

Kaupunkitekniikka

Lahden Pysäköinti Oy